

Nr 30/1972.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
angående tillämpning i landskapet Åland
av lagen om statsgarantier för fartygs-
anskaffningar.

Genom en lag av den 24 juli 1972 (FFS 573/72) har man i riket gi-
vit rederiföretag möjlighet att erhålla statsgarantier till säkerhet
för krediter som givits för finansiering av fartygsanskaffningar. Tidi-
gare har man i riket sökt stöda sjöfarten bl.a. genom förordningen av
den 26 november 1971 angående statsborgen för småtonnagets byggnadslån
(FFS 802/71), vilken här motsvaras av landskapslagen om landskapsborgen
för småtonnagets byggnadslån av den 14 april 1972 (21/72). I motive-
ringen till nu ifrågavarande lag framhöll regeringen bl.a. sjöfarts-
näringens stora betydelse för både statshushållningen och näringsli-
vet, särskilt vad gäller anskaffande av valutainkomster till landet.
Redan år 1970 steg de bruttofraktinkomster rederinäringen förtjänade
i utrikesfart till ca 930 milj. mark. Det är därför av stor betydelse
att den finländska handelsflottan hålls på en sådan nivå att den är
konkurrenskraftig gentemot utländska rederiföretag. Tyvärr har det
dock varit så, att handelsflottan icke moderniserats i den takt som
konkurrensen med utlandet förutsätter. Orsaken därtill har främst
varit knappheten på eget kapital och otillräckliga kreditmöjligheter,
vilka olägenheter förenämnda lag är avsedd att åtminstone till en
del eliminera.

Enligt lagen kommer statsgarantier att beviljas rederiföretag
oberoende av deras storlek och ägoförhållanden. Garantier kan bevil-
jas som säkerhet försåväl inhemska som utländska krediter, då det är
fråga om anskaffning av nytt fartyg med en nettodräktighet av minst
19 registerton eller ett högst 10 år gammalt fartyg av samma storlek
från Finland eller utlandet. Vid anskaffning av fartyg från utlandet
skall statsgaranti i allmänhet beviljas endast i de fall, då man icke
avvikit från betalningsvillkor som bör anses såsom sedvanliga. De
finländska varvens sysselsättningsläge bör även beaktas vid beviljan-
de av ifrågavarande garantier. Statsgarantin utgör i 10 kap. 8 § han-
delsbalken avsedd laga borgen, likväl så, att för utländsk kredit
kan statsgaranti även ges i form av proprieborgen. Det sammanlagda
beloppet av samtidigt gällande statsgarantier får uppgå till högst
400 milj. mark.

Då det i detta fall är fråga om ett rättsområde, inom vilket land-
skapet enligt 13 § 1 mom. 9 punkten självstyrelselagen för Åland

äger lagstiftningsbehörighet, bör här antagas en lag som motsvarar den ovan refererade rikslagen, för att de åländska rederierna skall erhålla samma förmåner som rederierna i riket. I regeringens proposition till lagen har man också omnämnt detta sakförhållande och säger därom såsom följer: "Enligt 13 § 9 punkten självstyrelselagen för Åland faller huvuddelen av näringslagstiftningen under landskapets förvaltningsorgans beslutanderätt. Enär dock en centralisering av de garantier som beviljas sjöfarten av olika orsaker kan anses ändamålsenlig, föreslås att i lagen intas en bestämmelse om att man genom en förordning som ges med samtycke av Ålands landskapsstyrelse skulle kunna förordna, att de statsgarantier som beviljas sjöfarten även för landskapet Ålands del behandlas av Statsgarantianstalten. Vid beviljandet av garantier borde man beakta att ungefär en tredjedel av vårt lands tonnage är åländskt." Vidare stadgas i lagens 9 § följande: "Utfärdas i Ålands landskapslagstiftning erforderliga stadganden om att denna lag tillämpas i landskapet, må genom förordning som gives med stöd av 20 § självstyrelselagen för Åland förordnas, att de uppgifter vilka enligt denna lag skulle ankomma på landskapets förvaltning, handhas av Statsgarantianstalten." Man har således i rikets lag förutsatt att samma stadganden skulle antagas av landstinget, varefter förvaltningsbefogenheten genom överenskommelseförordning skulle överföras på rikets myndigheter, d.v.s. från landskapsstyrelsen till statsgarantianstalten.

Landskapsstyrelsen har, efter det utlåtande inbegärts av Ålands Redarförening, omfattat vad som framförts i regeringens proposition, d.v.s. att rätten att bevilja ifrågavarande garantier överföres från landskapsstyrelsen till statsgarantianstalten. I sin anhållan till redarföreningen om utlåtande utgick dock landskapsstyrelsen från att den i en överenskommelseförordning skulle förbehålla sig rätt att avge utlåtande över ansökan av åländskt rederi om statsgaranti. Redarföreningen anförde i sitt utlåtande följande: "Vi omfattar de synpunkter som framförts i regeringens proposition till lag om statsgarantier för fartygsanskaffningar därom att en centralisering av de garantier som beviljas sjöfarten av olika orsaker kan anses ändamålsenlig. Som exempel härpå kan nämnas de svårigheter det kan medföra att för en icke-nordisk fartygsleverantör påvisa att en garanti lämnad av landskapet Åland är lika värdefull som en garanti lämnad av finska staten." Vidare framhåller Redarföreningen följande: "Vi anser det icke vara erforderligt att Statsgarantianstalten föra varje ärende avgöres skulle åläggas att införskaffa utlåtande av landskapsstyrelsen.

Dels innebure detta en extra förlängning av behandlingstiden i frågor som ofta är av brådskande natur och dels får man väl utgå från att landskapsstyrelsen icke kommer att avstyrka statsgarantier som Statsgarantianstalten är beredd att bevilja till åländska rederier." Redarföreningen förklarar sig också beredd att i efterhand lämna uppgifter till landskapsstyrelsen om beviljade garantier samt om möjligt uppgift om den åländska andelen av i hela landet beviljade garantier. Dessutom erhålls motsvarande uppgifter av statsgarantianstaltens årsberättelse.

Med beaktande av de synpunkter som Redarföreningen framfört och då det är uppenbart, att det här kan vara fråga om ärenden, som fordrar ett brådskande avgörande har landskapsstyrelsen beslutat att icke förbehålla sig rätt att avge utlåtande över ansökan om statsgaranti. Enligt framställningen kommer således landskapsstyrelsen icke formellt att ha någonting att göra med beviljandet av ifrågavarande garantier utan detta skulle handhas i sin helhet av statsgarantianstalten.

I landskapsstyrelsen har ovan nämnda ställningstaganden varit enhälliga förutom att en ledamot hävdade som sin uppfattning, att tillräckliga skäl icke visats för att landskapsstyrelsen skall avstå från rätten att behandla garantiärendena.

Enligt framställningen skulle således rikets lag antagas av landstinget att som sådan gälla i landskapet. I denna lags 9 § förutsätts, såsom tidigare framhållits, att man genom en i 20 § självstyrelselagen för Åland avsedd överenskommelseförordning skulle överflytta förvaltningsuppgifterna från landskapsmyndigheterna till statsgarantianstalten. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning torde dock icke en överenskommelseförordning i detta fall vara erforderlig, då rikets lag som sådan antages utan att något förbehåll göres om att förvaltningsuppgifterna förbehålles landskapets myndigheter. Till stöd för detta kan hänvisas till Ålandsdelegationens och Högsta domstolens utlåtanden beträffande den av Landstinget den 26 mars 1964 antagna landskapslagen om tillämpning av rikets sinnessjukhuslag i landskapet.

Då rikets lag trädde i kraft den 1 augusti 1972 föreslås även landskapslagen vara tillämplig retroaktivt från sagda dag, detta för att åländska rederier i samma utsträckning som rederier i riket skall kunna tillgodogöra sig ifrågavarande garantier.

Rikets lag bifogas denna framställning.

Med hänvisning till det anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om statsgarantier
för fartygsanskaffningar.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

Lagen den 24 juli 1972 om statsgarantier för fartygsanskaffningar
(FFS 573/72) och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser skall
äga tillämpning i landskapet Åland.

Sker främdeles ändring i sagda lagstiftning, skall de ändrade stad-
gandena gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i
riket.

Denna lag äger tillämpning från och med den 1 augusti 1972.

Mariehamn, den 30 augusti 1972.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Alarik Häggblom

Lagberedningssekreterare Ulf Andersson.

Avskrift.

FFS 573/72.

L a g

om statsgarantier för fartygsanskaffningar.

Given i Helsingfors den 24 juli 1972.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Till säkerhet för krediter som givits för finansiering av fartygsanskaffningar, gjorda av finska företag som idkar rederirörelse, kan Statsgarantianstalten bevilja statsgarantier i enlighet med vad i denna lag stadgas.

Kredit, som med stöd av denna lag garanteras av staten, benämnes nedan garantikredit.

2 §.

Garantikredit skall vara avsedd att användas för anskaffning av fartyg med en nettodräktighet av minst 19 registerton eller högst 10 år gammalt fartyg av samma storlek från Finland eller utlandet.

3 §.

Statsgaranti kan givas som säkerhet för garantikredits kapital, ränta och andra betalningar enligt kreditvillkoren.

Statsgarantin är i 10 kap. 8 § handelsbalken avsedd borgen. Då fråga är om utländsk kredit kan statsgaranti givas även som proprieborgen.

4 §.

För garantikrediten skall ställas av Statsgarantianstalten godkänd säkerhet, vilken även utgör säkerhet för garantianstaltens regressfordran. Då fråga är om utländsk kredit, skall för statsgaranti i stället för ovan avsedda säkerhet ställas motsäkerhet, som skall överlämnas i garantianstaltens besittning.

Ovan avsedda säkerhet eller motsäkerhet kan vara svagare än vad i 5 § lagen den 8 maj 1940 om statens lånefond (189/40) är stadgat.

Statsgaranti kan av synnerligt skäl givas även utan krav på ovan i 1 mom. avsedd säkerhet eller motsäkerhet.

5 §.

Garantikrediter får samtidigt vara utestående till ett sammanlagt belopp av högst 400 000 000 mark, räntor och andra betalningar som eventuellt skall erläggas utöver kapitalet icke medräknade. Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas härvid enligt den av Finlands Bank för ifrågavarande valuta noterade försäljningskursen vid den tidpunkt, då garantin beviljades.

- 2 -

6 §.

Då statsgaranti beviljas skall avseende fästas vid den lånefinansierade fartygsanskaffningens betydelse för erhållande av valutainkomster, inbesparing av valutautgifter eller för tryggande av utrikeshandelns transporter. Särskild uppmärksamhet skall ägnas företagets ekonomiska förutsättningar och utvecklingsmöjligheter.

7 §.

Beträffande i denna lag avsedda statsgarantier är i tillämpliga delar i övrigt gällande vad i lagen den 4 juli 1963 om statsgarantier för småindustri, medelstor industri samt för vissa andra näringsgrenar (375/63) jämte däri senare gjorda ändringar är stadgat.

Nämnda lags 5 § 1 mom. utgör icke hinder för beviljande av garanti.

8 §.

Statsrådet har befogenhet att utan krav på motsäkerhet, men i övrigt på villkor som statsrådet bestämmer ställa statlig proprieborgen för lån till ett sammanlagt belopp av högst 400 000 000 mark, räntor och andra betalningar som skall erläggas utöver kapitalet medräknade, vilka upptages av hypoteksbankerna för beviljande av i 1 § avsedda krediter. Motvärdet av kredit i utländskt mynt beräknas på ovan i 5 § nämnt sätt.

9 §.

Utfärdas i Ålands landskapslagstiftning erforderliga stadganden om att denna lag tillämpas i landskapet, kan genom förordning som gives med stöd av 20 § självstyrelselagen för Åland förordnas, att de uppgifter vilka enligt denna lag skulle ankomma på landskapets förvaltning, handhas av Statsgarantianstalten.

10 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

11 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1972.

Helsingfors den 24 juli 1972.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Handels- och industriminister Jussi Linnamo.